

zijn werk en dat hij niet krachtig genoeg is opgetreden tegen de wrede behandelingsvormen die sedert Reil aanbevolen werden, triest ook daarom, omdat blijkt dat jaren lang de waardering voor Ideler vrijwel tot het nulpunt was gedaald. Ook Kraepelin heeft weinig goede woorden voor hem over.

Het gaat in dit artikel niet om een eerherstel voor Ideler, wèl om een poging het werk van deze man in het kader van die tijd te bezien. Hier blijven tal van vragen over. Evenzeer als het de moeite waard zou zijn uitvoeriger de achtergrond van Heinroth te onderzoeken, zou dit het geval zijn met het werk van Ideler. Reeds voor zijn dood heeft deze man beseft dat hij de aansluiting aan zijn tijd in de ontwikkeling van zijn vak gemist had. De belangstelling voor de psychologische en anthropologische problemen was snel gedaald na 1850. Nasse vertelt in zijn studie „Die Tätigkeit der Seele im Irresein” (Allgem. Z.schr. für Psychiatrie 1850) dat de psychologische richting in Duitsland meer en meer verdween en dat de tijden van Heinroth cum suis voorbij waren. Zo worden ook de grote werken van Carus, waaronder „Psyche” en „Symbolik der menschlichen Gestalt”, in het Allgem. Zeitschrift geen bespreking meer waardig gekeurd en blijven zij in de psychiatrie zonder weerklink.

November 1960.

LITERATUUROPGAVE:

- Ackerknecht, E. — Kurze Geschichte der Psychiatrie. Stuttgart 1957.
 Bodamer, H. — Zur Entstehung der Psychiatrie als Wissenschaft im 19. Jahrh. Fortschr. der Neurol. & Psychiatr. Bd XXI, 1953.
 Bonhoeffer, Karl — Die Geschichte der Psychiatrie in der Charité im 19. Jahrhundert. Zeitschr. für die ges. Neurol. u. Psychiatr. Bd 168, 1940.
 Haverkate, J. H. — De leer van Heinroth. Kampen 1919.
 Heinroth, J. C. A. — Lehrbuch der Anthropologie. Leipzig 1822.
 Ideler, Carl Ludwig — Carl Wilhelm Ideler und seine Stellung in der Entwicklung der Psychiatrie. Allgem. Zeitschr. für Psychiatrie Bd 51, 1895.
 Ideler, Carl Wilhelm — Men zie de literatuur in het artikel genoemd.
 Janse de Jonge, A. L. — G. H. van Schubert. Ned. Tijdschr. v. d. Psychologie, Nieuwe Reeks Dl XV, 1960.
 Kraepelin, E. — Hundert Jahre Psychiatrie. Berlin 1918.
 Kuyper, Abr. — Het Calvinisme, hfdst. IV. Het Calvinisme en de wetenschap.
 Leibbrandt, W. — Die spekulative Medizin der Romantik. Hamburg 1956.
 Spoerri, Th. — Besitzt die historische Betrachtung über das Wesen der Schizophrenie aktuellen Erkenntniswert? Monatschr. für Psychiatr. u-Neurol. Bd 129, 1955.
 Stahl, Georg E. — Theorie der Heilkunde. Herausgegeben von Ideler. Berlin 1832.
 Zilboorg, G. — A history of medical psychology. London 1941.